

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลแพรภานามแดง
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายในการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงโดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดและกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามหนังสือที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นไปตามเจตนารมณ์ มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๖ ที่กำหนดว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- (๑) เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
- (๒) เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- (๓) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้น ในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ
- (๔) เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง
- (๕) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- (๖) เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

๓. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

๓.๑ ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

๑. ภัยธรรมชาติ (Natural Environment)
๒. เศรษฐกิจ (Economic)
๓. การเมือง (Political)
๔. สังคม (Social)
๕. เทคโนโลยี (Technological)

๓.๒ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

๑. คณะผู้บริหาร/กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร (Strategy)
๒. โครงสร้างองค์กร (Structure) ที่ไม่เหมาะสมกับภารกิจ
๓. รูปแบบการปฏิบัติงาน (System) กระบวนการ /การบริหารจัดการ การกำหนด นโยบาย แผนงาน ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน
๔. บุคลากร (Staff) การจัดการทรัพยากรมนุษย์
๕. ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) ของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำ
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารและพนักงานในองค์กร
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values) ของบุคลากรในองค์กรที่มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกันในอันที่จะปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนหากไม่มีค่านิยมร่วมกันแล้วก็จะเกิดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติราชการ

๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระการทำงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้ และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นลักษณะ pre-decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทวน post-decision

๕. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบการประเมินความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) จำแนกได้ ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (S: Strategic Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนด นโยบาย แผนงาน โครงการ ไม่เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (O: Operational Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการ หรือหลักวิชาการ การไม่มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (F: Financial Risk) เป็นความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชีที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการ หลักวิชาการที่กำหนดไว้ หรือไม่มีความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ การจงใจละเว้น ความประมาทเลินเล่อ ฯลฯ

๔. ความเสี่ยงด้านกฎหมายระเบียบหรือที่เกี่ยวข้อง (C: Compliance Risk) เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้หรือระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หนังสือสั่งการต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน หรือไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ สถานการณ์ ปัจจุบัน (ระเบียบล่าช้า)

การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission)

๑. สภาพแวดล้อมภายในขององค์กร (Internal Environment) เช่น นโยบายของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม อำนาจหน้าที่ ความรู้ความสามารถ ทักษะของบุคลากร กระบวนการบริหารงานทรัพยากรทางการบริหาร ระเบียบกฎหมาย สารสนเทศ การติดตามประเมินผล ฯลฯ

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์หรือปัญหาที่จะเกิดขึ้น (Event Identification) เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการจำแนกและจัดลำดับการประเมินความเสี่ยงที่มีอยู่โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กรและประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยนำความเสี่ยงไปแก้ไขด้วยวิธีการอันเหมาะสมด้วยวิธีการ ๔ วิธี ดังนี้

๕.๑ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) หมายถึง การเลิกหรือไม่กระทำในอันที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเสี่ยง

๕.๒ การควบคุมความสูญเสีย (Risk Reduction) มี ๒ วิธี คือ ๑) การป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ๒) การควบคุมความรุนแรงของความสูญเสียให้มีผลกระทบในวงกว้าง

๕.๓ การแบ่งความเสี่ยง (Risk Sharing) คือ วิธีการลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

๕.๔ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) คือ การยอมรับว่าการดำเนินงานขององค์กรมีความเสี่ยงในบางประเด็น เป็นความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ หรือน่าจะเกิดขึ้นน้อย โดยมีวิธีการหรือสามารถป้องกันได้ไม่เพิ่มความเสี่ยงยิ่งขึ้นจนไม่สามารถยอมรับได้

๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Actives) คือการกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะกระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

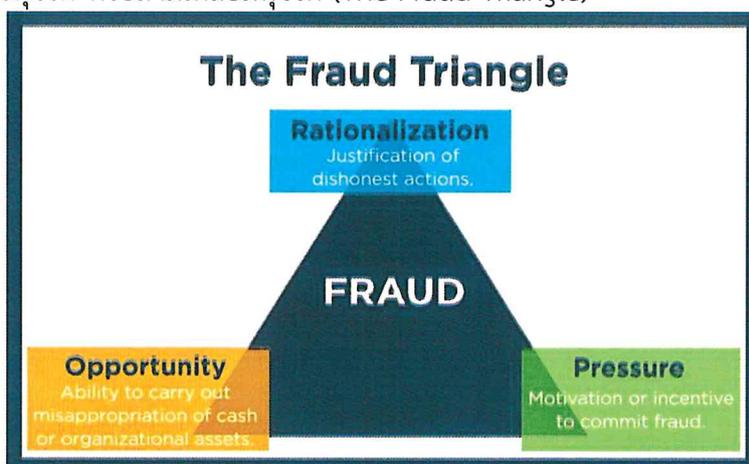
๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) คือ ระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่ดีมีคุณภาพ

๘. การติดตามประเมินผล (Monitoring) คือ การติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำองค์กรว่าระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ถือหรือปฏิบัติอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่มีประเด็นใดสมควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือดียิ่งขึ้นไป

๖. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับกับการควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) ตามหลักการและทฤษฎี Triangle Fraud ของ Dr. Ronald R. Cressey (๑๙๔๐) ซึ่งเป็นนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา ชาวอเมริกัน ได้ให้สมมติฐานไว้ในหนังสือชื่อ Other's People Money

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต (The Fraud Triangle)

๗. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลแพรทนามแดง จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้น ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพดติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
	ปัญหา หรือความต้องการ: ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง” หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริตเนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคของหรือความต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัสของการ ให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมึมูลค่าเท่าใด นำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมนอกระบบ หรืออาจมีการเอื้อ ประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
สินบน Bribery	สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑: ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การ สัญญา การให้การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมึมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและ ไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อ เป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทน เพื่อให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอัน เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น
ของขวัญ (ระ เบียบ บสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับ ของขวัญของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕)	เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออธยาศัยไมตรี ให้เป็นรางวัลให้ โดยเสนาหา ให้เพื่อการสงเคราะห์หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึง ประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่ จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการได้รับบริการ หรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายใน การเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และ ไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืน เงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง
การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับ
	ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือ บุคคลที่ให้อภัยในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตาม ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้อภัยตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ประเด็น ความเสี่ยง การทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะความเสี่ยงการทุจริต ใน อนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรง ของ ความเสี่ยงการ ทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผล จากการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

๘. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการ หรือขั้นตอนการทำงาน
- ๒) การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ

ชื่อหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหนามแดง จะแบ่งความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (Known factor และ Unknown factor)

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknown factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
๑. มีการเรียกรับเงินพิเศษจาก ผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓
๒. มีการเสนอขอแลกเปลี่ยน หรือสิ่งของ จากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย		
๑. ผู้บริหารสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับการเรียกรับสินบน		✓

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known factor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknown factor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
๒. หัวหน้าส่วนราชการสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับการเรียกรับสินบน		✓
๓. เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย อ้างอำนาจตามกฎหมาย เพื่อเรียกรับสินบน		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง		
๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ ในบางขั้นตอนมีการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเข้าไปเรียกรับทรัพย์สินเพื่อให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น		✓
๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง หรือผู้ยื่นข้อเสนอในขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อแลกกับการให้ได้รับเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ		✓
ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล		
๑. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายโอนเลื่อนตำแหน่ง/เงินเดือนและการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้องหรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง		✓
๒. การสรรหาพนักงานจ้าง มีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ เพื่อให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ได้รับการสรรหาเป็นพนักงานจ้าง		✓

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ทั้งนี้หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามความเหมาะสมของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
๔	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท
๑	ความเสียหาย ๑,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีผลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	- แทบจะไม่มี

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต × ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยง

๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘					
ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L × I)			
		Likelihood	Impact	Risk score	ระดับความเสี่ยง
๑.	มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	๔	๑	๔	ปานกลาง
๒.	มีการเสนอข้อแลกเปลี่ยน หรือสิ่งของ จากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๒	๑	๒	ต่ำ

๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย					
ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk score	ระดับ ความเสี่ยง
๑.	ผู้บริหารสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับการเรียกรับ สินบน	๒	๑	๒	ต่ำ
๒.	หัวหน้าส่วนราชการสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัด ต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับ การเรียกรับสินบน	๒	๑	๒	ต่ำ
๓.	เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย อ้างอำนาจ ตามกฎหมาย เพื่อเรียกรับสินบน	๒	๑	๒	ต่ำ

๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง					
ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk score	ระดับ ความเสี่ยง
๑.	การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัด จ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่ เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้ เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ ในบางขั้นตอนมี การเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเข้าไปเรียกรับ ทรัพย์สินเพื่อให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น	๓	๒	๖	ปานกลาง
๒.	เจ้าหน้าที่ของรัฐ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ รับจ้าง หรือผู้ยื่นข้อเสนอในขั้นตอนกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง เพื่อแลกกับการให้ได้รับเป็น คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ	๓	๒	๖	ปานกลาง

๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล					
ลำดับ ที่	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk score	ระดับ ความเสี่ยง
๑.	การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายโอนเลื่อนตำแหน่ง/ เงินเดือนและการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอา แต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับ การแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	๒	๑	๒	ต่ำ
๒.	การสรรหาพนักงานจ้าง มีการเรียกรับเงินหรือ ผลประโยชน์ เพื่อให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ ได้รับการสรรหาเป็นพนักงานจ้าง	๒	๑	๒	ต่ำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘				
๑. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติอนุญาต		✓		
๒. มีการเสนอข้อแลกเปลี่ยน หรือสิ่งของ จากผู้ขอรับบริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับการให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓			
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย				
๑. ผู้บริหารสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับการเรียกรับสินบน	✓			
๒. หัวหน้าส่วนราชการสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับการเรียกรับสินบน	✓			
๓. เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย อ้างอำนาจตามกฎหมาย เพื่อเรียกรับสินบน	✓			
๓. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ ในบางขั้นตอนมีการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเข้าไปเรียกรับทรัพย์สินเพื่อให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น		✓		
๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง หรือผู้ยื่นข้อเสนอในขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อแลกกับการให้ได้รับเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ		✓		
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
๑. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายโอนเลื่อนตำแหน่ง/ เงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	✓			
๒. การสรรหาพนักงานจ้าง มีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ เพื่อให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ได้รับการสรรหาเป็นพนักงานจ้าง	✓			

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลแพทพริกนามแดง

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
เหตุการณความเสี่ยงต่อการทุจริต	ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้าน การอนุมัติ อนุญาต	ปานกลาง	๑. มาตรการ จัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องเรียนเกี่ยวกับ การทุจริตของหน่วยงานทางเว็บไซต์หลัก	ม.ค. - ก.ย. ๖๘	สำนักปลัด
๒. มีการเสนอข้อแลกเปลี่ยน หรือสิ่งของ บริการนอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อให้บริการ หรือการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	ต่ำ	๑. มาตรการ จัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องเรียนเกี่ยวกับ การทุจริตของหน่วยงานทางเว็บไซต์หลัก	ม.ค. - ก.ย. ๖๘	สำนักปลัด
๒. ความเสี่ยงการทุจริตด้าน การใช้อำนาจทางกฎหมาย				
๑. ผู้บริหารสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อ กฎระเบียบที่ เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับการเรียกรับสินบน	ต่ำ	๑. มาตรการ เผยแพร่และส่งเสริมการปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น	ม.ค. - ก.ย. ๖๘	สำนักปลัด
๒. หัวหน้าส่วนราชการสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกกับการเรียกรับสินบน	ต่ำ	๑. มาตรการ เผยแพร่และส่งเสริมการปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมสำหรับพนักงานท้องถิ่น	ม.ค. - ก.ย. ๖๘	ทุกส่วนราชการ
๓. เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย อ้างอำนาจตามกฎหมาย เพื่อเรียกรับสินบน	ต่ำ	๑. มาตรการ เผยแพร่และส่งเสริมการปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมสำหรับพนักงานท้องถิ่น	ม.ค. - ก.ย. ๖๘	ทุกส่วนราชการ

เหตุการณ์ความเสียหายต่อการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓.. ความเสียหายการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ ในบางขั้นตอนมีการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเข้าไปเรียกรับทรัพย์สินเพื่อให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น	ปานกลาง	๑. มาตรการติดตามและประเมินผลการเบิกจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒. มาตรการป้องกันการแข่งขันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	ต.ค.๖๗ - ก.ย. ๖๘	สำนักปลัดและกองคลัง
๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง หรือผู้ยื่นข้อเสนอในขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อแลกกับการให้รับเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ	ปานกลาง	๑. มาตรการการสอบทานการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยหน่วยตรวจสอบภายใน	ต.ค.๖๗ - ก.ย. ๖๘	กองคลัง และหน่วยตรวจสอบภายใน
๔. ความเสียหายการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
๑. การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายโอน เลื่อนตำแหน่ง/ เงินเดือนและการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	ต่ำ	๑. กิจกรมสร้างความรู้ไปรษณีย์ในการเลื่อนขั้นเงินเดือน ๒. มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหารงานบุคคล	ต.ค.๖๗ - ก.ย. ๖๘	สำนักปลัด
๒. การสรรหาพนักงานจ้าง มีการเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ เพื่อให้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ได้รับการสรรหาเป็นพนักงานจ้าง	ต่ำ	๑. มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการบริหารงานบุคคล	ต.ค.๖๗ - ก.ย. ๖๘	สำนักปลัด
